VIII. évfolyam. Zomborban, 1885. március 20-án. 23. szám.

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . 6 ft.
Fél évre . . . . 3 ft.
Negyed évre . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr., többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyilttér sora 25 kr.
Bélyegdij minden hirdetésnél 30 kr.
A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és kőnyomdájában és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr. | Megjelenik minden kedden és pénteken. | Egyes szám ára 10 kr.

Bőjti elmélkedések.

II. Társadalmi nevelésünk.

Nem olyanféle nevelésről lesz szó, melyet a közoktatás állami, felekezeti vagy magán keretében kell foganatositani. Mindezektől tekintsen el, aki e sorokat figyelmére méltatja

A nevelés azon feladatairól beszélünk, melyeket tulajdonkép senki se számit kötelmei közé, senki se ellenőriz, senki nem sürget; de amelyek, éppen mert nem hivatalból gondoztatnak, és mert mégis az egész társadalmi életre kihatnak, mindnyájunknak közrehatását provokálják.

Ha az ember végig megy csak egy utcán és reflekszióval körülhordozza szemeit, sok oly cselekedetet lát, amelyet ugyan semmi törvény vagy szabály nem tilt és fékez, de azért mégis hátrányos és kárhozatos, részint az elkövetőkre, részint mint rossz példa, a szemlélőkre nézve.

Félvén, hogy folytatott absztrakció kétessé tehetné szándékunk megértetését, a példák terén fogunk továbbra maradni.

Jönnek a gyermekek az iskolából, az egyik inditványozza: gombozzunk, vagy mint vidékünkön műszóval mondják: tantúzzunk. Az egyiknek van gombja, a másiknak nincs; de a játék nagyon a kedvére volna. A szükség találékonynyá teszi az embert: levág a nadrágjáról egyetkettőt és játszik.

Igaz, hogy ez csekélység, szót alig érdemel. De a gyerek amellett, hogy utcahosszat fecsérli az időt s tanulja a bitangolást, hogy ruhája indokolatlan ronditásával könnyelműséget praktizál, maga a nyerészkedési vágy is kicsirázik lelkében s nő a Jánoskával, hogy az tán Jánosban mint kártyaszenv nyilatkozzék.

Ezen utcai csínyt a járókelők látják, tán meg is mosolyogják; de alig van rá eset, hogy rászólnának az önfeledt nebulókra.

A részegséget törvény tiltja; de azért oromnyi süveg cukrot lehetne kapni annyi forinton, ahány botrányosan elázott ember ténfereg hetivásáronkint utcáinkon. A rendőrség — mint mondani szokás — mindenütt ott nem lehet; arra meg nincs eset, hogy valaki, ha utjába esnék is, följelentsen egy-egy járdahosszant horkoló borzsákot.

A koldulás tilos; immár ellátja a közpénztár a keresetre képteleneket. Hanem azért temetőnél, forgalmas sarkokon, ott lesbelnek a falábas útonállók és nincs, aki őket elkorholja, vagy a tilalom szigorára emlékeztesse.

A templomba imádkozni, Istenével s lelkével foglalkozni jár, aki kedélyszükségből, s nem az uj ruháját mutogatni indul oda. Előtte, mellette, körülötte bájos ajkak versenyt fecsegnek, nagy kamaszok csipdesik egymást, fegyelmetlen gyerkőcök botorkálnak céltalanul ide-oda; vén asszonyok gyertyát csepegtetve piszkítják le a padot stb. És senki nem vesz magának fáradságot, hogy rendetlenkedő szomszédját megintse vagy rászóljon.

Fákat ültettet a város erre is, arra is. A gyengébbek mellé cölöpöket ver, hogy vihar oly könnyen ki ne tépje őket. A cölöpök szabályszerűen mindig, a fák pedig rendszerint kivesznek; szükségesek vagy tűzre vagy ustornyélnek. Élemedett sittyók állandó mulatsága ez s nincs rá eset, hogy valaki egy ilyet a rendőrségnek csak a közpéldakedveért is bejelentsen.

A város szives gondjai folytán az utcai csatornák szélén végig sövényvesszőcskék vannak ledugdosva; tavaszra már élvezhetnők is a szép zöld szegélyt, de hát a járó-kelő kis és nagy gyerekek felerészben lehetetlenné teszik azt, mert legázolják a csemetéket.

Káromkodni isteni és emberi törvény szerint egyaránt tilalmas; különben is haszontalan, eszthetika ellenes és durvaságra valló önámitás.

És azért nálunk a legtrágárabb szavakat, a legégbekiáltóbb szitkokat büntetlenül lehet szórni; mert nemcsak hogy nem szólal föl, de még meg se botránkozik fölötte senki.

De minek több példa?

Mindenki száz meg száz olyan szempontra bukkan, ha körültekint, mely szempontoknak a közjólét érdekében érvényesülniök kellene, de melyek az általános apathia folytán háttérbe szorulnak. Társadalmunkban nincsenek még a jók se áthatva azon tudattól, hogy csak ha mindnyájan s mindenkor összeműködünk, akkor lehet közállapotaink s különösen erkölcseink javulását és azzal arányban az általános boldogulást remélhetnünk

Vétkes mulasztást követ el mindenki, aki tudja és érzi, hogy a köznek vagy egyeseknek ártalmas tettet könnyen meggátolhatná, de azt csupa kényelemből vagy apathiából elmulasztja.

Bizonyára sokan lesznek, akik ezen aprólékos észrevételeken kicsinylő mosolylyal surrannak végig Az nem tesz semmit Valamint a számadásban, ugy az erkölcsi életben sem szabad semmit jóvá hagyni, ha egyszer helytelen. Aki tökéletesedni akar, annak nem lehet egykedvűen tűrnie semmit, ami hiány vagy gyöngeség.

A csekélységekben való gond és óvakodás megment a nagy hibákba, a bűnökbe sülyedéstől. Ellenben ha az apró botlásokat általános ignorálás által helyesló tudomásul vesszük, vagy megmosolygás által a lelki gyöngéket rájuk serkentjük: akkor mindnyájan érezni fogjuk a duhajkodásnak és ízetlen tréfának gyümölcseit, aszerint, amint többé-kevésbbé ér bennünket a véletlen.

Társadalmi életünk tökéletesedéséről lemondanunk nem lehet; tehát hibáinak irtásáról sem.

Állandósittassanak a községi irnokok.

A törvényhozás bölcs intézkedése folytán, meghozatott a minősitésről szóló 1883 ik évi I. t. c., mely törvénycikk 6. §-nak utolsó előtti bekezdése ezeket mondja: A jegyzői vizsgára csak az bocsátható, ki legalább is hat gymnáziumi vagy reál-iskolai, avagy a polgári iskolák hat osztályát, vagy valamely ezen középtanodákkal egyenrendű kereskedelmi iskolát, vagy végre megfelelő tanfolyamot sikeresen végzett; s ezt, valamint azt hitelesen igazolja, hogy ezen tanulmányai bevégeztével legalább egy évig valamely közigazgatási hatóságnál szolgált, vagy mint segédjegyző működött.

Mit mond tehát ezen passzus? azt, hogy annak, a ki a község jegyzői pályára készül, legalább hat gymnáziumi osztályt kell végeznie: és legalább egy évig valamely közigazgatási hatóságnál alkalmazásban lennie, és csak azután bocsátható a községi jegyzők részére előirt szakvizsgára.

Kérdem már most, ki biztositja a község jegyzői pályára készülő és a törvényben megkivántató képzettséggel biró fiatal embert az állásához mért existenciáról? Mondjuk ki egyszerűen, a község. Hisz a megye törvényhatósága által 1878-ik évi december hó 17-én és folytatólag tartott évnegyedes közgyűlésen hozott 755/közgy. 1878. sz. a. határozat b) pontjának értelmében az irnokok fizetése a községi pénztárból havonkénti előleges részletekben pontosan kifizetendő.

De biztositja e arról, hogy ha a legjobb akarat és igyekezet mellett is, nem tud eleget tenni főnökének? És igy existenciája egy gyarló ember szeszélyeitől függvén, nem-e megtörténhetik, hogy a szükségelt egy évi prakszist, a sok gazda változtatása közben csak tiz év mulva szerzi meg, és igy fiatalságának legjavát eltöltvén, a proletárság posványába sülyed.

Igaz ugyan, hogy a már hivatott szabályrendelet i) pontja szerint azon községekben, a hol két vagy több jegyző van, az irnok felfogadása vagy elbocsátásához a jegyzők összhangzó megállapodására van szükség, esetleg ha az egyénre nézve meg nem állapodnának, az irnok felfogadása a községi képviseletre bizatik; de hát ez csak kivételes eset. Ha a jegyzők az egyénre nézve meg nem állapodnának, csak akkor jön a képviseletre a sor, mig egyéb esetekben az irnok felfogadása vagy elbocsátása a jegyző önkényére bizatik.

Felmerül már most itt a kérdés, hogy miként szánja magát a község jegyzői pályára oly egyén, a kinek meg van a szükségelt kvalifikációja, a mikoron más oldalról az állandóságra semmi biztositéka nincs? Van e a világon ennél nagyobb anomalia? Kivánni sokat, de nem adni semmit, vagy kivánni kötelezettséget viszont minden kötelezettség nélkül? Hol van itt a ráció, mivel indokolható ezen visszás eljárás? Erre azt mondjuk, hogy semmivel. Mert, hogy egy hat gymnáziumi osztályt végzett, szerény és jó magaviseletű egyén, a ki pálya választásának egész komolyságát felfogni tudja, az ilyen béresi, de még annál is hitványabb önállósággal biró „hivatalra“ vállalkozzék, alig hiszem, hogy terem; hanem igen is vállalkozik az olyan kétes existenciáju elzüllött egyén, a kinek már semmi ambiciója nincs, a ki már semmi egyébbel nem törődik, csak hogy a mindennapi kenyérhez hozzá juthasson.

De az ilyen és az eddigi eljárás szerint sehogy és soha sem felelhetünk meg a törvény intenciójának; mert ha a községi irnoknak, a csekély 300 frt évi fizetés mellett, nincs meg az állandósága, a folytonos bizonytalanságban élve, munkakedve és törekvése sem lehet.

Mig ellenben, ha a községi irnoki állások állandósittatnak, vagyis, ha a községi képviseletek által pályázat utján betöltetnek, megkivántatván a pályázótól a hat gymnáziumi osztály elvégzését igazoló bizonyitvány; ugy akkor utat nyitnánk az ilyetén egyéneknek a család alapitásra és erre nagy szükségünk van, mert hát kevesen vagyunk, ott pedig, a hol nincs existencia, nem lehet családot alapitani, a hol nem adatik meg a mód a család alapitásra, ott nem lehet a nép szaporulatról szó sem; megnyilna előttük az előre való törekvés utja, meg lenne a gradus ad parnassum, vagyis hogy az irnokból, ha az előirt szakvizsgát letette aljegyző, az aljegyzőből pedig községi jegyző lehessen.

Ezzel korántsem lehetnek, de nincsenek is kizárva az előmenetel és a községi irnoki állásra vali megválasztatás alól azok az egyének, a kik a jegyzőszakvizsgát a minősi ési törvény életbelépte előtt tették le; hanem igenis alkalmaztatván a képzett egyének, eleje vétetnék a sok sarlataneriának, mert hisz nemcsak hogy meg volna a kellő fegyelem, esvén az illető megválasztott a fegyelmi törvényekben foglalt eljárás alá, hanem nagyobb lenne a garancia a hivatalos titok betartására nézve, és nagyobb lenne a jegyző bizalma alantasa iránt és viszont. Ha tehát a biróságoknál, a törvényhatóságoknál és a rendezett tanácsu városoknál alkalmazott irnokok állandósittattak, miért legyen éppen a községi hat gymnáziumi osztályt végzett egyén az utolsó béresnél is alábbvalóbb, lévén még annak is cselédkönyve, a mi a gazda és cselédje közti viszonyt szabályozza, mig a községi irnok, ha jegyző gazdáját jókedvében nem találja, amugy szőrén-szálán azonnal elbocsátható.

Mert hát mi olvasható ki a csúrugi jegyző által kiadott igazán szégyenletes pályázatból, a melyben is a következőket mondja: Hogy nála, tehát nem a községnél, egy irnoki állás üres, hogy a kellően felszerelt (milyen kelléket gondolt, nem tudom) folyamodványok hozzá benyujtandók, és hogy ezen kinevezés által betöltendő állás azonnal elfoglalandó lesz. De rögtön hozzá teszi, hogy a kinevezett (talán akarta mondani alkalmazott?) irnok egy havi felmondásra állását elhagyni tartozik, vagy ha rossz magaviseletű, akkor felmondás nélkül azonnal elbocsáttatik; — hát ez nem ironia, hát ez nem-e azt jelenti, hogy a szegény, de képzett községi irnok bármikor elcsapható, — ilyen és ehhez hasonló pályázatok mellett (a milyeneket a „Községi Közlönyben“ százával olvasni lehet) soha nem kapnak rendes, a kor szinvonalán álló, képzett, jellemes, törekvő és ambiciózus egyéneket, a kik felfogva a kor intő szavát, hazánk népe között a miveltséget és felvilágosodottságot terjesztenék; hanem igen is megmaradunk a régi kerékvágásban, és alkalmazva az élet bukottjait, a törvénynek nem őreiül, hanem kijátszóiul degredáltatunk.

Alkottassék meg tehát a megyei statutum olyaténképen, hogy a minősitési törvény életbe lépte előtt alkalmazottak csak ugy állandósittatnak a jegyzői pályán, ha jegyzői oklevéllel birnak, és hogy azok, a kik ezen kellékekkel el vannak látva, a községi képviselet által előzetesen meghirdetett pályázat utján élethosszíglan választatván, fegyelmi tekintetben az 1876 ik évi V. törvénycikk határozmányai alá essenek.

Csak ez által felelünk meg idővel a törvény intenciójának, csak akkor szabadulunk meg a proletárok és sarlatánoktól, a kik a haza népének nem hasznára, hanem kárára vannak.

Aesculap.

Hirek.

Ő Felsége a Király az ujvidéki ágostai hitval. evang. egyházközségnek, temploma felépitésére kétszáz frtot ajándékozott magán pénztárából.

Pilaszanovich György bajai származású 4 sz. honvédhuszárezredbeli szabadságolt állományú főhadnagynak, a m. kir. honvédség kötelékéből kérelmezett kilépése, védkötelezettsége teljesítése után, viselt tiszti rendfokozatának megtartása nélkül megengedtetett.

Apatinból Matlekovics Sándor államtitkár úrhoz szerdai névnapja alkalmából elküldetett a következő üdvözlő levél: Méltóságos úr! Fogadja méltóságod mai napon hű ragaszkodásunk jeleül névnapjára alólirt apatini polgároknak hódoló üdvözletét. Ezen sorokat körülbelül száz apatini lakos irta alá.

Gromon Dezső, volt aldunai telepitési kormánybiztos, jelenleg honvédelmi államtitkár úr őméltósága emlékének megörökitéseül ádámföldi Bornemisza Ádám, jelenlegi kormánybiztos úr, de kiválólag Kéry Gyula kormánybiztossági titkár buzgalma és fáradozása folytán a pancsovai magyarok körében mozgalom indult meg egy magyar nyelv terjesztő egyesület létrehozása iránt. Az ige testté lőn, s ma már úgyszólván megalakult „Pancsovai Gromon Dezső magyar nyelv terjesztő egyesület“ cimmel és a következő jelszóval: „Legyen a hazának minden lakosa a magyar államiság híve, s tudjon magyarul“. Alapszabályait jóváhagyás végett fel is terjeszté a m. kir. belügyminiszteriumhoz Az egyesület célja, mint címe is mutatja, a magyar nyelv terjesztése s az orsz. magyar iskola-egyesület nyomdokaiban halad. Működési köre egyelőre Pancsova és a három, bukovinai székelyekkel betelepitett telepközség. Célját felolvasások, működvelői előadások s hason effélékkel igyekezik elérni. Alapszabályai még jóvá sem hagyattak, s már is igen sokan jelentkeztek belépésre s örömmel irhatom, hogy idegen ajkuak szép számban. Célját e szerint bizonyára elfogja érni. — Magyar dalkörünk, mely másfél év óta életjelt sem adott magáról, e hó 7-én a veres-kereszt egylet javára adott hangversenyen szintén közreműködött s szünni nem akaró tapsokat aratott. Részint e kitüntetés, részint a Gromon-egyesület által felajánlott támogatás által felbátoritva ujjá alakul. Az érdeklődés mind két irányban nagy.

A földmivelési miniszter az engedélyhez nem kötött épitkezések végzése ügyében valamennyi törvényhatósághoz következő rendeletet intézett: A ki épitkezési engedélyhez nem kötött munkálatok végzésével önállóan kiván foglalkozni, köteles az illetékes elsőfoku iparhatóságnál iparigazolványért folyamodni. E kérvény mellett tartozik folyamodó igazolni azt, hogy az 1884. 17. t. c. 1. illetőleg 2. vagy 3. §-a értelmében általában ipar üzésre jogosult és tartozik még vagy azt igazolni, hogy e mesterséget legalább két év óta (akár iparigazolványnyal, akár a nélkül) már önállóan gyakorolta, vagy azt, hogy legalább két éven át szakbavágó munkával foglalkozott. E kellékek igazolása esetén az elsőfoku iparhatóság egy, a rendeletben formulázott iparigazolványt állit ki, mely az E) betüvel jelölt iparlajstromba vezetendő. Minden egyébre nézve az 1883 aug. 16 án kelt általános rendelet intézkedései az ezen iparigazolvány alapján működő iparosokra is teljes mérvben alkalmazandók.

Az országos kiállitási bizottság felkérte hazánk kiváló tudósait és szakférfiait, hogy a kiállitás ideje alatt a kiállitás egyes csoportjait véve alapul, népszerű felolvasásokat tartsanak. E felolvasások a hangverseny teremben belépti-dij nélkül fognak megtartatni.

Árverések. Ergelásev Péra 2613 frtra becs. ingatl. ápr. 19. Szenttamás (Ó-Becse) Riebl Károly 7125 frtra b. ingóságai márc. 25. Torzsa (Kula). Back Péter 3000 frtra b. ingóságai március 23. Filipova (Hódságh).

Hétfőn délután temették el Kirjakovits Zsivoin, helybeli ügyvédet — nagy részvét mellett — ki egykor Szerém megyének alispánja volt.

Titelről irják: A karlovici polgármester az odavaló marhákat a felső-kovili rétbe terelteté engedély s megvizsgáltatás nélkül. A titeli szolgabirónak tudomására esvén a dolog, a helyszinére ment a marhák megvizsgáltatása végett nehány csendőrrel; itt azonban a karlovici polgármester felfegyverkezett nép és csendőrökkel várá a szolgabirót s tettének kivitelében megakadályozá e szavakkal: küzdeni fogunk utolsó csepp vérünkig s megvédjük jogunkat. (Valjon miféle jogot gyakorolhat Bácskában a karlovici polgármester, azt nem tudjuk). A szolgabiró táviratilag kért utasitást s szükség esetén katonaságot. Reméljük hogy a polgármester tüzes vére rövid idő alatt le lesz csillapitva.

Szabadkán Jankovich Aurél főispán és Zichy Jenő gr. tiszteletére e hó 16-án díszebéd volt a „Nemzeti szállodá“-ban, melyen előkelő közönség vett részt. Számos felköszöntő mondatott a népszerű főispánra, Zichy Jenő grófra, Perczel Móricra, Mammusich polgármesterre, Antunovich Mátyásra, Pertich Mihályra és másokra.

Rotfeld Adolf, kulai kereskedő eljegyezte Friedmann Mór temesvári szeszgyáros leányát Katicát.

Az országos kiállitáson a hangversenyteremben egy orgona fog felállittatni, melynek készitője Angster József pécsi orgonakészitő; e nagyszerű hangszer az obrováci róm. kath. templom számára készült, de megrendelője dr. Haynald Lajos bibornokérsek megengedte, hogy a kiállitás tartama alatt a koncertteremben felállittassék és rajta játszhassanak.

A bécsi Kreditorenvein közhirré teszi, miszerint Boháts K. bejegyzett kereskedő Uj-Futtakon fizetésképtelen lőn.

Magyar királyi belügyminisztertől. A magyar tudományos akadémia egyik közelebbi ülésében Zichy Antal tiszteleti tag felhivta az akadémia figyelmét arra, hogy ujabbkori országgyüléseink történetének számos e nagyjelentőségű emléke még ismeretlenül, gyakran megközelithetetlenül lappang, sőt azon veszélynek van kitéve, hogy az azoknak fontosságát nem ismerőknek kezeiben elvész. Áll ez különösen az országgyülések kerületi üléseinek irományairól. Ezen ülések a legérdekesebb eszmecserék és pártküzdelmek színhelyei valának. Tárgyalásaik a politikai eszmék fejlődésének megismertetésére a legnagyobb világosságot derithetik. De a kerületi ülésekről jegyzőkönyvek nem vezettetvén, azokra nézve csak a követek magán följegyzései, naplói és jelentései szolgálhatnak a történetirók részére kútforrásul. — Minthogy pedig azon férfiak sora, akik az 1848. előtti országgyülésekben részt vettek, mindinkább ritkul és attól lehet tartani, hogy a jelzett emlékek iránti érdeklődés a nagy közönségben mindinkább szünni fog: az azok megmentésére irányuló intézkedéseket az akadémia nem tartja tovább elhalaszthatóknak. Az akadémia azon kérelemmel fordult tehát hozzám, hogy a szóban levő nagyfontosságú ügy a törvényhatóságok figyelmébe ajánltassék. Felhivom ennélfogva a törvényhatóságot, hogy a törvényhatóság levéltárában feltalálandó ily iratok jegyzékét állittassa össze, a magánosok (országgyülési követek és azok örökösei) birtokában levőket kipuhatolni igyekezzék, s az eredményt ugy közvetlenül a m. t. akadémiával közölje, valamint nekem is jelentse fel. — Budapesten, 1885. évi március hó 5-én. Tisza, s. k.

Palánkán f. évi március 16 án Gruits János szilbási községi jegyzőnek a közügyek terén számos éveken keresztül szerzett érdemeiért lett királyi kitüntetése alkalmából ritka ünnepélynek voltunk szemtanui. Karácson Gyula ur, Bács-Bodrogh vármegye szeretett főjegyzője, Szilbás község érdemdús jegyzőjének mellére tűzte — b Bibra és Albrecht őrnagy urak, számos honvéd- és közöshadseregbeli katonatiszt, a palánkai járás összes előljárói, a jegyzői kar, ugy városunk intelligentiájának nagyobb részének és a kitüntetett számos ismerősei és barátjainak jelenlétében, körülbelül a következő szavak kiséretében a valóban megérdemelt arany érdemkeresztet: „Igen tisztelt uraim! Kellemes kötelességet teljesitek akkor, a mikor becses tudomásukra hozhatom, hogy Gruits János ur, Szilbás község derék jegyzőjének, aki valóban jól teljesitett kötelességeiért, a közügyek terén sok éven át szerzett kiváló érdemei legfelsőbb helyen méltó elismerésre találtak és ezért igazán örvendek annak, hogy főispán ur ő Méltóságának kegyessége folytán nekem esett kellemes-kedves feladatul, ő cs. és apost. királyi Felséges Urunk által legkegyelmesebben adományozott arany érdemkeresztet Gruits János urnak, eme jeles férfiú, jó tisztviselő és nemes honpolgárnak mellére tűzni s ezért kivánom, hogy az még hosszu ideig ragyogjon ott, és ő maga eme ékes királyi kitüntetés által a szeretett haza és a magas trón iránti hűségben megizmosbodva és megerősbödve, a haza, e megye és családja üdvét-javát még igen soká mozditsa elő oly önzetlen, lankadatlan buzgalommal, mint ezt eddig tevé! Éltesse az Isten sokáig!“ — A zajos éljenzés lecsillapulta után a feldiszitett meghatottan, szivből eredő szavakkal válaszolá: „Alattvalói hódolattal legbensőbb örömmel fogadom e királyi kegyet, e nagyszerű kitüntetést és arra kérem a m. t. főjegyző urat, miszerint méltóztatnék megyénk érdemdús főispánja ő méltóságánál tolmácsolni legbensőbb, leghálásabb érzelmeimet, igaz köszönetemet azon kegyességéért, hogy ő az én csekély személyemet legfelsőbb helyen kitüntetésre ajánlani méltóztatott, és az ő utján a magas trón zsámolyánál azt, hogy én a király, a haza, a kormány és a trón iránt mindenkor a legalázatosabb igaz ragaszkodással viseltettem és a haza, a nép és a közügyért mindenkor összes csekély erőmmel munkálkodni, küzdeni fogok, a mint az minden nemesen érző honpolgárnak elmulaszthatlan édes kötelessége. (Itt a szónokon annyira erőt vett a meghatottság, hogy röviden igy végzé:) Éljen a király és a haza!“ — Midőn aztán a lelkesült hosszantartó éljenzés elhangzott, Csupor Gyula szolgabiró ur lépett előtérbe és körülbelül a következő tartalmu lelkesitő és megható beszédet tartotta: „A nagy kegyelemnek, melynek részese lett ma a jegyzői karnak egy diszes tagja, az egész járást örömmel tölti el. A fényes királyi kitüntetésnek egy sugara a jegyzői kar minden egyes tagjának és az én szivembe is melegen hat, mert valóban jól esik lelkemnek konstatálhatni azt, hogy az élet küzdelmeiben szerzett nagy és elévülhetlen érdemeket felséges Urunk és Királyunk elismeri, kitünteti. Ajkainkról az öröm, az őszinteség sugallta üdvkivánatok szállnak hozzá, és ezért midőn tehát lelkem mélyéből üdvözölném a m. t. ünnepeltet, büszkeséggel jelentem ki azt, hogy ilyen érdemdús, a közügyek terén fáradhatlan, nemes honpolgárral, lelkiismeretes tisztviselővel egyetemben, vele és általa küzdeni szeretett hazánk üdve és boldogságáért, a milyen nemes és magasztos feladat, oly könnyü is! Örömünnepet ülünk, mert e fényes és a jövőre nézve buzditó elismerés — diszére válik az egész jegyzői karnak, az egész járásnak, és én ennek nevében is őszinte szivből kivánom tehát, hogy az ég adjon neki szilárd erőt a hazaszeretetben, hogy a népért, a hazáért még igen soká — vezéreltetve a hazaszeretet által, oly üdvösen működhessék és a testvéri szeretet zászlaját lobogtassa! Mélyen tisztelt főjegyző urat pedig tisztelettel arra kérem, miszerint a királyi kitüntetésért a mi hálás köszönetünket is méltóztatnék tolmácsolni illetékes helyen!“ — Erre ismét felhangzott a viharos éljenzés, és miután a dekorált Gruits János úr a meghatottság jelével fogadta a számos üdvkivánatot, ez emlékezetes ünnepély véget ért. Azután a „Koroná“-ban rögtönzött díszedébre gyülekeztek Gruits úrnak tisztelői és barátjai, a hol ismét számos igen szép felköszöntő emelte a nap ünnepélyességét és a — jó kedvet. A délután folyamán kerületünk képviselője Gromon Dezső és Sándor Béla főispán úr Ő Méltóságaikhoz, valamint Schmausz Endre alispán úr Ő Nagyságához táviratok menesztettek. —r.

Rendőri hirek. Storch Jakab igazolási jegy és foglalkozás nélküli csavargó, illetőségi helyére toloncoltalván, Nemes-Militics községében az őt kisérő őr elől elszökött. Születéshelye Kolbusoft, Galicia, 17 éves, izr., beszél németül, kissé magyarul, testalkata alacsony, arca kerek, homloka alacsony, haja és szeme barna, orra és szája rendes. — Csúrog községében egy 1 éves, fekete szőrű, hegyes fülű kan, bitangságba vétetett. Esetleges árverése e hó 30-án lesz Zsablyán. — Mitrovics Gávra novoszellói cigány, őrizet nélkül hagyott egy 2 éves, csillagos, h. j. lábán hibás, sárga csődör csikó, egy 6 éves, pej paripa és egy 5 éves, mindkét hátsó lába kese, N S. bélyegű pej paripa lovai elvesztek. — Varga Teréz bajai illetőségű cseléd, 1880. évi december hó 2-án 468/I. sz. a. kapott cselédkönyvét elvesztette. — Misity Antal csonoplyai lakos, egy 12 éves pej, kanca lóról 612/1884. sz. a. és egy 12 éves, fekete, paripa, nagyon hajtott hátú lóról 495/1883. sz. a. kiállitott lólevelét elvesztette. — Nagy Károly zentai illetőségű szolga, 69/1889. sz. a. a zentai kapitányi hivataltól nyert cselédkönyvét elvesztette. — Borgyoski Pájó zentai lakostól egy szürkés szőrű, jobb füle és szarva jegyes, hátul balról 4 1 bélyegű, nyolc éves ökör, járlat hiánya miatt bitangságba vétetett. A leirt ökröt egy megsemmisitett marhás levéllel jóhiszemüleg Velimirov Vásza melencei lakos 1881. év nyarán a crepajai (Torontál megye) vásáron egy előtte ismeretlen embertől vette, a kapott hibás levéllel az ökröt 1882. évi március 1 én Kovacsev Mitó karlovai lakosnak, ez pedig 1883. évi szept. 4 én Borgyoski Pájó zentai lakosnak adta el. Amennyiben jogos tulajdonosa nem jelentkeznék, a fentebb leirt ökör f. é. ápril 17-én nyilvános árverésen el fog adatni Zentán. — Felső Kovil községben egy középnagyságú, 4 éves pej, bal fülére jegyes és csillagos homlokú, kanca ló találtatott gazdátlanul. — Csépe Imre zentai lakos, egy 10 éves, szürke, h. j. J S. bélyegű lóról szóló járlatát elvesztette. — Barát Dénes adai lakosnak egy 4 éves, vörösfejű, fehér, jegy- és bélyegtelen tehénről szóló járlata elveszett. — Laki Jánosné szül. Litemereczky Teréz 623/II. sz. cselédkönyvét Baján elvesztette. — Kovács Antal szabadkai lakos, egy világos pej, paripa, 15 éves és egy pej kanca, lisza orrú, hátulsó bal lába kese, hátul balról ismeretlen bélyegű lovakról kiállitott lóleveleket elvesztette.

Ó-becsei hirek. Március 15-ét, ugy mint az egész országban, Ó-Becsén is megülték a független párt, ép ugy mint a szabadelvű pártiak nagy száma. Ez utóbbiak a Dévai-féle népköri helyiségben bankettet rendeztek, melyben igen szép számú, minden rendű, rangú, nemzetiségű és vallású egyének részt vevén, az ember valósulva látta az 1848. március 15-iki nagy nap diadalát: a szabadságot, testvériséget és egyenlőséget. Ó-Becsén bankett ily kedélyesen, ily őszintén barátságos hangulatban, a nagy napra való emlékezés annyira komoly alkalmából, mégis oly vigan, még nem igen sikerült. Országgyülési képviselőnk a nap reggelén sürgősen Pestre utazni kénytelenittetvén, szolgabiránk szinte vidéken, alszolgabiránk pedig magát rosszul érezvén, a nap jelentőségét tolmácsolni s a megjelenteket üdvözölni dr. Milkó Ignác, legujabban megválasztott községi képviselő és járási valóságos, megyei tb. főorvosnak jutott osztályrészeül Hogy ő e feladatának miként felelt meg, ezt annak, ki őt már többször hallotta, felesleges magyaráznom, el is voltunk a legizebb sikerre készülve, s mint máskor is mindég, most is őszinte örömmel nyugtatott meg a benne helyezett remény, mert oly magasztosan, oly szépen és szivből folyólag fejtette meg a nagy nap jelentőségét, vázolva az akkori eseményeket és a jövőre nézve oly meghatottsággal nyilvánitotta a haza és egymás iránti szeretetre buzditó érzelmeit, hogy szavainak befejeztével a közönség szünni nem akaró éljenekkel jutalmazta képviselőjének, szeretve tisztelt polgártársa és jó barátjának legujabban is tapasztalt rokonszenv és szeretet nyilvánulásait. Utána még Zsótér Andor birtokos; Varga Mátyás segédlelkész több ízben talpraesetten, egyik egyszerű, de megnyerő, a másik mint aféle poéta ember is, virágos stilben, de azért meghatottsággal teljesen szónokoltak. A kör elnöke és jegyzője Gortva Lázár és Hurát Mihály urak is mint házigazdák egyszerű, szép szavakban szóltak a haza boldogitására, megköszönvén egyuttal a megjelentek szives részvétét is. Ha valahol szivélyes barátságban ünnepelték meg 1848. március 15-ét, Ó Becse község, ha e tekintetben nem is a legelső, de minden esetre az elsők sorába tartozik. Ezen eseményről szóló közleményemet azt hiszem leghelyesebben zárom be azzal, hogy „Isten áld meg a hazát“! — Pesti J. Lajos szintársulata nálunk van, már 3 előadásban mutatta be társulatát, s eddigelé csakugyan szépen beváltotta ama igéretét, melyet első előadása alkalmából a szinlapon hirdetett, hogy t. i. a szinészetnek nálunk megingatott hitelét helyreállitotta. „Koldus diák“, „Rip van Winkle“, „Csókon szerzett vőlegény“, mind a három olyan darab, melyre csakis jó társulat vállalkozhatik. Mind a három sikerült. Ma este „Buborékok“, holnap „Vadgalamb“ van előadásra kitűzve. Kár, hogy operettekhez zenekara nincs s ezt egy, a maga nemében nem a legjobb zongora helyettesiteni kénytelen. Eszünkbe jut ilyenkor Gerőfi szinigazgatónak zenekara. De hát ez olyan dolog, melyen nem segithetünk. — Biró úrhoz intézett interpellációnk egyik örvendetes eredménye az, hogy ő az utcai lámpákat személyesen megvizsgálván és tapasztalván, hogy a lámpák ugyan olajjal telvék, de a lámpák belei alig érvén az olajba; kivilágitásunk ez okból volt mondható homályositásnak; e bajon segitett és most kis városhoz képest türhető, mondhatni majdnem kielégitő világitásunk van. Amint tehát a hiányért biró urat többször interpelláltuk, ugy a hiány eltávolitása miatt nyilvánosan megdicsérjük s kivánjuk, vajha a többin is mielőbb segiteni sziveskednék, levén ezek: némely mészárszékben a hús s egyátaljában a piaci cikkek minősége és árukhoz aránylag való mennyisége. Bizunk benne, hogy e bajok is mielőbb elháritva lesznek. — Egyik legörvendetesebb ujdonság az, hogy a szabadka-óbecsei vasut felvételének ismertetése f. hó 19 én történik meg Zenta városában, a megyei alispán ur elnöklete alatt. Ez utóbbi körülmény biztosit bennünket arról, hogy e sokat emlegetett vonalból csakugyan lesz — és talán mielőbb — nemcsak papiron, hanem a valóságban is valami. A mely vállalatnál Schmausz Endre alispán elnököl, az nem szokott csak üres szóként elhangzani, hanem az ige testté szokott válni. Mi legalább annyira bizunk benne. — Ismét egy oly eset történt, a mely ha nem is bűntény kifolyása, de annyira gyanus, hogy rendőri boncolat volt elrendelendő. Ugyanis egy asszony férje rövid időre hazulról eltávozván, mire visszajött, nejét halva találta. Ugy a mint kézi munkával foglalkozott, mellette volt varrókosara a többi apróságokkal együtt, de külsértésnek semmi nyoma. Majd a boncolat deriti ki, hogy szélhűdés volt-e, vagy csakugyan, a mit a világ ily véletlen esemény alkalmából rendesen gyanitani szokott — bűntény kifolyása-e? r. l.

Szerdán d. u. 2 óra tájban B. városi képviselőnek kocsija keresztül hajtott egy napszámos asszonynak a lábán. Szerencsére csak surlódásokat szenvedett. A balesetnek kölcsönös gondatlanság volt az oka.

Figyelmeztetjük a mappák iránt érdeklődő közönséget, hogy R. Lechner a cs. és k. katonai földrajzi intézet raktárosa kiadásában Zombor városának különleges térképe megjelent és fekete nyomásban 80 krajcárért; szinnyomatban 1 frt 20 krajcárért kapható. A térképek aránya 1: 75 ezer.

Beküldetett. Az uj központi r. k. iskola körül annyi az árok, bürü és dobogó, hogy nem is csoda, ha időnként a vigyázatlan gyerekek között balesetek történnek. A hitközség gondja és dolga volna, hogy ilyen balesetek legalább ne ismétlődjenek. Kedden pl. egy fiu olyan szerencsétlenül bukott az árokba, hogy nem tudott fölkelni s ugy szállitották be egyik szomszéd házba. E.

Szinház.

Kedden Tiszai Dezső kitünő komikusunk jutalomjátékául a „Koldus diák“ operett adatott. A közönség a jeles művész iránti rokonszenvének akarva kifejezést adni, a szinház zsufolásig megtelt, sőt nagyon sokan jegyet sem kaptak az előadásra. Az előadás a lehető legjobban sikerült, meglátszott minden szereplőn hogy teljes igyekezettel játszik. Tiszai mint Ollendorf ezredes ma kétségtelenül remekelt. Nikó Lina a cimszerepben, minthogy ezuttal játszotta másodszor, nem játszott a szokott vervevel, kedvét is elvette némileg ama borzasztó körülmény, hogy kosztümje nem volt ínye szerinti, pedig szavamra mondom csókolni való hercegecske volt igy is. Tiszainé énekével nem várt meglepetésben részesitett bennünket, olyan hatalmas futamokat és trillákat vágott ki a milyet Zomborban nem sokat hallottunk; csak mosolyogna néha egy kicsit! Rózsa Rózsika és Gálosi hatásos duettjokat megismételtették. Nem hagyhatjuk emlités nélkül Konti Fánnit, aki kardalosné létire, mint Novalszka grófné oly csinnal énekelt, hogy diszére válik.

Szerdán Moser egyik legjobb vigjátéka „Hadjárat a békében“ adatott. A korrect, összevágó előadásban különösen kitüntek: Tiszai, Csabi, Fenyéri, Püspöki, Kézdi, Kaczér Nina, Perlaki Giza, Lénárdné, Kuthiné.

Szombaton szintársulatunk kedves, igyekvő tenoristájának jutalomjátékául „Fatinica“ operett adatik. Reméljük a közönség ezuttal is a megérdemlett pártfogásában fogja részesiteni a jutalmazandót.

Dr. Zsó.

A magyar buza helyzete.

(Irta: Rácz Vilmos.)

Az utolsó évek forduló időpontot képeznek a buza világpiacán, jelesül pedig hazánk gabonakereskedésében. A válság alapja az amerikai gabona már jelzett fellépésétől datálódik, azóta a magyar buza folyton veszt a keresletben, az árak jelentékenyen csökkentek, s nézetem az, hogy a magyar buza-kivitel fokról fokra alább száll and, s végre egészen elveszti a piacot. Valóban igy lesz-e ez? majd az idei nemzetközi gazd kongresszus behatóan véleményezni fogja. S ha netán valósulna ezen nem alaptalan feltevés, mi módon kárpótoljuk magunkat? Ez a kérdés hazánkra nézve igen fontos. Foglalkozzék vele minden művelt gazda.

Buzánknak eddig meg volt az a kiváló előnye, hogy korábban megjelenhetett a piacon. E tekintetben az aldunai tartományok, fokozódó gabonatermeléseikkel párhuzamban, s kedvező közlekedésük segélyével, eddig is és ezentul jobban versenytársaink. De, mint láttuk, egészen uj földrészek jelenhetnek meg korábbi terméssel. És a három tő európai gabnaszálliró közt, u. m. Ausztria-Magyarország, Oroszország és az Al-Duna — valószinüleg mi húzzuk a rövidebbet. Pedig az importáló államok sorában vannak az összes nyugati államok és Olasz Spanyolországok. Hogy mennyire megy az évi bevitel quantuma, kitünik a következő amerikai becslésből hozzátevőleg, mely az 1884. évi szükséglethez számittatott. Ugyanis bushelekben: Nagy-Británnia 150.000,000, Franciaország 120.000,000, Németország 21.286,000, Belgium 16.000,000, Görögország 11.000,000, Svájc 10.000,000, Spanyolország 8.000,000, Hollandia 8.000,000, Portugál 6.000,000, Olaszország 5.000,000, Svédország 1.000,000, Norvégia 800,000 bshl.

És már megjelent India is gabonájával. A bombayi konzul előre figyelmeztet, hogy szükséges vasutak épitése után India hivatva lesz Európát kenyérrel ellátni, és — teszi hozzá — „a nemzeti jólét nem is sejtett lendületet fog venni, melynek nagy része Európa javára fog esni, még pedig azért, mert ezen, az európaiak véleménye szerint iparszegény ország arra fog kényszerittetni, hogy fizikai helyzetének javitása végett sok mindenféle terményt Európából importáljon.“ Ez is meglehet, a miben édes kevés rész jutna Magyarországnak.

Mezei gazdálkodásunk átalán véve még külterjes, s annál sulyosabban nehezedik ránk azon körülmény, hogy a termelés drága, drágább, mint a legtöbb államban. Ez a drága termelés terheli az árt, s mig az amerikai olcsóbb ár mellett nyer, mi ugyanazon mérték mellett veszitünk.

Ezzel kapcsolatosan termelésünk átlagos hozama — mint láttuk — szintén csekélyebb, a helyett, hogy évről évre nagyobb lett volna. Pedig nagyon megfontolhatnánk, hogyha termésünket hektáronkint csak 1 hektoliterrel emelnénk, ugy átlag 2 és fél millió hektárt véve, s hektoliterjét 7 frtjával számitva, mintegy 18 millió forinttal több jövedelmet eredményezne; ha pedig képesek lennénk az átlagot 12 hektoliterre felvinni, ugy mintegy 40 millió frttal nagyobb jövedelmet produkálnánk. Ezen normális átlagot azonban, leszámitva rendkivüli rossz éveket, a jelenlegi extensiv állapotok nem hozzák meg. A quantum pedig sokat egyensulyozna az alacsony árakkal szemben.

De buzánk minősége is csökkent, melynek hordereiét ne tévessze szem elől egy termelő se!

Kivitelünket megnehezíti nemcsak a verseny, hanem a szállitás drágasága. Az al-dunai konzulok, mint a brailai, galatzi szintén hangsúlyozták ezt, s hivatkoztunk rá, midőn a gabonakereskedelemnek Budapest felé való gravitálását érintettük. Kifelé a vasuti szállitás ránk nézve a versenyt megnehezíti, Budapest fővárosunkra pedig nagy hátrányt képez az, hogy a kelet-európai gabonakereskedelem nem irányulhat oda az osztrák szállitási árak magassága miatt. Pedig ezen a réven némileg kárpótolva lennénk az előreláthető (kiviteli) veszteségért. A mire annál inkább jogosulva lennénk, mert a román gabona vám nélkül jön be. 1882-ben, a jó termésű esztendőben részt vettünk, a szerbiai gabona kivitelének közvetitésében. Ez azonban, s az igen jelentéktelen al-dunai transito, országos jelentőséggel nem birnak. Oda kell minden áron hatni, hogy — a dél-orosz is — szóval az egész kelet-európai kereskedés fővárosunk felé vegye utját.

A szállitási ár olcsósága lehetővé teszi az olcsóbb termelést, azaz aránylag több tiszta hasznot. A szállitási árnak, mint más helyen emlitettük, közvetlen befolyása van a gabonaár alakulására, de szintén feltételezi az olcsóbb mezei termelést, hogy az áru jövedelmezőleg versenyképes legyen. Mert minden állam természetszerűleg onnét vásárol, a honnét olcsóbban kap. Ez a körülmény is világot vethet kivitelünk jövőjére.

Buzánk kivitele ma már nem tisztán tariffa-kérdés, noha az olcsóbb szállitás a forgalomnak s igy a kivitel előmozditásának is egyik életfeltétele marad.

Kiviteli viszonyunk fennmaradhat Ausztriával, a mely különben az idén fogyasztott először buzát. A cseh és osztrák vonalokon át a német és orosz buza nem ujak, s ha a szállitási viszonyok engedik, az orosz buza Ausztriában nagyobb tért is elfoglalhat.

Az 1880/81-iki összes kivitelünknek közel $^3/_4$ ed része Ausztriába ment, a többi külföldre. Ennyi esett javunkra Ausztriával szemben, de az ugyanabban foglalt buzamennyiségig — bár még korainak tartom — lehet függőségünk.

Az 1880/81-iki évben a buzának $86_{,5}$%-a Ausztriába, $7_{,52}$% a Németországba, $5_{,90}$%-a Svájcba; a lisztnek pedig 55% a Ausztriába, $8_{,33}$%-a Németországba, $4_{,23}$% a Svájcba, $0_{,22}$%-a Olaszországba, 5%-a Franciaországba, $1_{,60}$%-a Belgiumba, $20_{,60}$% a Nagy-Británniába, $1_{,50}$%-a Boszniába, $1_{,50}$%-a Romániába, $0_{,80}$%-a Szerbiába, $0_{,19}$%-a Balkán félszigetre, 2% a más államokba exportáltatott.

Hazánkról a következő forgalmi kimutatás adatait közöljük 1868—78-ig Kilényi után, 1879—1881-ig az orsz. m. kir. statisztikai hivatal szivességéből. A buzaterület szaporodásához viszonyitva a termelési összegeket, utóbbiakat — leszámitva különösen az 1868 és 1882-iki éveket, mint egészen jó termésüeket, aránylag csekélyek. A lisztkivitel meglehetős arányokat mutat. A kenyértermények kivitele az utolsó 3 év alatt hirtelen csökkent.

Évek	Összege hektoliter	Magyarország						Budapest malmai termelésének összege méterm.
		kenyértermény-			liszt-kivitelének			
		termelésének összege hektoliter	kivitelének					
			összege méterm.	értéke o. é. frt				
1868	29.562,000	52.964,000	9.199,000	89.074,000	1.584,000	26.940,000		—
1869.	18.725,000	36.024,000	6.734,000	58.354,000	2.002,000	32.842,000		—
1870	22.260,000	40.081,000	5.026,000	49.845,000	1.921,000	34.570,000		2.985,000
1871	16.819,000	31.950,000	6.217,000	63.614,000	2.322,000	46.458,000		3.215,000
1872.	15.564,000	28.754,000	2.901,000	32.773,000	1.315,000	26.310,000		2.690,000
1873.	14.076,000	22.112,000	1.840,000	24.879,000	825,000	18.142,000		2.570,000
1874.	21.614,000	36.594,000	2.458,000	30.144,000	1.317,000	24.082,000		2.700,000
1875.	17.243,000	30.098,000	4.437,000	41.327,000	1.547,000	23.683,000		3.120,000
1876.	18.208,000	34.740,000	5.168,000	51.991,000	1.952,000	36.112,000		3.488,000
1877.	25.316,000	42.932,000	6.761,000	78.650,000	2.028,000	41.208,000		3.577,000
1878	38.277,000	59.900,000	6.247,000	59.363,000	2.830,000	45.591,000		4.200,000
1879.	18.400,621	28.916,904	—	—	—	—		4.249,539
1880.	27.954,416	42.471,499	—	—	—	—		3.565,014
1881.	31.326,859	48.132,915	—	—	—	—		3.945,865
1882	46.430,618	67.972,858	7.149,030	72.313,088	53.347,024	2.891,875		4.594,627
1883	31.908,998	48.623,670	6.725,137	64.648,712	62.323,698	3.540,051		5.344,738
1884	37.782,731	55.941,212	—	—	—	—		—

A RÉGI JÓ IDŐKBŐL.

Irta: Xanthos.

(Folytatás.)

Mint midőn ősszel lehullik a sárguló falevél, és messze elkapja őt a hideg szél, úgy kapott el engem is a búcsúzás nedves szele, midőn közeledett a vakáció vége.

Mindenkitől könnyen váltam el, csak attól a kis bogárszemű jebuzeától, az Ábris zsidó leányától nem tudtam szépszerivel elválni.

Itattuk az egereket mindketten (persze titokban, mert a tháthi nem szerette a tréfit) és éppen a jövendő boldog reményének zöld ágaival kecsegtettük önmagunkat, (már t. i. azzal, hogy gazdasszonyom lesz) midőn egyik sémi ivadék nagy robajjal bedül a Jetike szobájába és elorditja magát egész nemesi hangon, (a nemességi levél mindig a nadrágja hátsó részén kéredzkedett ki) hogy: „Jethikhe, a tháthileben mond, hoid a mámi okhorja thenekhed spacirolni“! — Szakadj meg te . . . . . !

Vége volt minden illusiónak, romba dőlt az a fellegvár, melynek alapját Jetike szájára épitettem volna.

Se baj, majd a jövő duplán meghoz mindent, — gondolánk magunkban, s mielőtt végbúcsút vettem volna, a következő sorokban irtam le érzelmeimet apró emlékkönyvébe:

Te lányka az én csillagom vagy,
S tőlem senki nem tilthatja meg:
Ha keblemre nem tűzhetlek is, hogy
Szemeimmel ne kisérjelek!
Kisérni fog szemeim világa,
Fog kisérni vándor utamon . . . .
A távolból ha nem melegitesz,
Legalább nézz reám szép csillagom!

Midőn átolvasta, nem állhatta meg, hogy nyakamba ne boruljon, (a kis Izidornak majd a szemei kidülledtek) s keserű zokogás közt el ne mondja viszonzásul azt, a mit lángoló szive érzett.

Mint midőn a gerle súg párjának, úgy súgta ő is édes hangjával fülembe azt, hogy:

Tudom azt, hogy a világra
Csak egy nap süt melegen,
S ez a nap nem fönn az égen,
De lenn a sziv mélyiben
Van, s e nap a szerelem!

Még egy búcsúölelés, és elváltunk sokára . . . . örökre tán . . . . !

Láttam, hogy keble dagad, szive majd megszakad, de nekem, minthogy időmnek vége szakadt, ott kelle hagynom őt, a bájos nőt, és menni a hajóhoz.

Valjon el ment-e sétálni és hogyan?!

Amint kiértem a hajóhoz, Náci pajtásom már ott várakozott rám tele tarisznya pogácsával. — Anyja néki húsznál valamivel többet szánt, mivel hogy csak egy papjelölt fia lévén, — nem tarisznyálhatott be egyaránt.

A gőzös füttyentett, mire az én Náci pajtásomat úgy körül vették azok az alma-képű aprószentek, a kiket úgy nevezett, nem kis csodálkozásunkra, hogy: testvérek, — mert voltak mindössze heten (szerencsés zsidó szám), — és úgy körül nyaldosták azt a „cifferblattot“, amit a mamája rózsás orcának nevezett, (vörös volt, mint a pünkösdi rózsa) mint a tót a forró kását.

Már azt hittem, hogy mire a szemináriumba érünk, rá sem ismernek, mert fehérre nyalja a sok pulykatojás képű poronty.

A hajó mégegyszer füttyentett és szélnek eresztve vitorláit; ment torony-iránt a szőke Duna csapkodó hullámai között.

Oda érvén, a kész reverendák már mind ott függtek a fogason, mint valami akasztott ember. — Ránk húzták szép szavak kiséretében. — Olyan egyformák voltunk, mint a: „Siámi ikrek“, és szépek mint a pirosló cseresznye, csak hogy . . . . . feketék.

Most már reverendás papok voltunk.

Nem volt szabad mást forgatni, csak a „brevét“, már persze a kezünkben; az eszünkben még mindig úgy járták a cigány kereket a csiklandós gondolatok, mint a szélmalom vászonszárnyai.

Történt pedig egyszer, hogy levelet — vagy tán többed magukkal is voltak — kaptam a nővéremtől (mert minden leány nővérem volt akkor) és az a levélke eltévesztvén útvonalát, nem hozzám, hanem a „spiri“ (a szeminárumi lelkiatya rövidített kiadásban) szobájába ért, ki megérezvén a pézsma illatos szagát, nem átallotta azt fölbontani, és lelki kárára még inkább elolvasni, mert a pézsma illatnál még illatosabb szerelmi töltelékkel volt kibélelve az egész levélke.

Én persze erről kezdetben mitsem tudtam.

Egyszer azonban amint a „pipatóriumból“ kijövök, találkozom a „Spirivel“, ki mutató ujját hivogatásra bigygyesztgetve becitál a szobájába ezen szavakkal: „Frater! Frater! Huc veni!

Nem tudtam elgondolni, hogy mi rosszban töri a feje búbját. Beléptem. Elrecitáltam a: „Laudetur Jesus Christust“, mire ő rá mermogta az: „In aeternum amment“, és igy kezdé nagyhangon ékesszólását: „Amice, hic jacent literae duae, quas una puella dat ad te, accipe el lege!

Vettem és olvastam.

Persze mikor a végére értem, már nem tudtam, hogy bennne vagyok-e még a csuhában, vagy pedig már kiforgattak belőle; forgott velem a világ, de nem rózsaszinben, hem a „Spiri“ szavainak „Cicerói“ érveléseitől átkorbácsolt feketesárga szinben.

Én halgattam és tűrtem, mert ártatlan voltam, mint a fehér liliom.

A türelem olyan rózsákat termett már az arcomon, hogy majd kipréselte belőle a vért.

Hiába hivatkoztam ártatlanságomra, hiába mondogattam, hogy én ugy jöttem most e levél tartalmához, mint „Pilátus a Credóba“, nem használt.

Nagy hangon bele kurjantott szavaimba, hogy az ártatlanság lilioma kivirágzott!

Láttam, hogy legjobb hallgatni.

Hallgattam.

A zivatar csak úgy szakadt, a fergeteg csak úgy dúlt a fejem fölött, és midőn már azt hittem, hogy összecsap, akkor kezdett meglágyulni és mint zivatar után derült égen halad a nap fényes szépen, úgy haladtak el füleim mellett egymásután a kitartás, türelem, jámborság és lemondásra buzdító szép szavak, melyeket ő olyan ékes latinsággal mondott el, hogy egészen belemelegedtem a hallgatásba, és csak ott tértem magamhoz, midőn egy kissé ízetlenebb stilusban úgy fejezé be orátióját: „E qui feminas in animo suo scripsit, ille verivit in aeternum, quia cum feminis habitat animus niger, qui fractor est omnium bonorum!“

Num, piget te facti?

Pigui! — Pedig dehogy bántam meg. — Miért, talán az ő kedvéért? — Intett, mely annyit jelentett, hogy mehetsz.

A „Laudetur Jesus Christus“ vége már az ajtón kivül hangzott el ajkaimról.

Midőn a folyosóra értem, szinte megkönnyebbülve szivtam azt a jó friss levegőt, melyet a kert lugasai leheltek felém. Ha még soká bent lettem volna, utóbb is elhittem volna, hogy igaz, amit ő lelkiatyasága elémbe tálalt; de kint csakhamar meggyőződtem arról, hogy mégsem lehet mind igaz az, a mit a mi „Spirink“ mondott; erről győzött meg az a kis hústömeg is, mely az emberi kebel bal oldalán veri az élet taktusát.

Bementem a pipatóriumba, hol a többiek már kétségbeesetten várták a kimondott szentenciát. — Elmeséltem a történteket, mire az egész kispapi kiérus olyan hahotába tört ki, hogy a szeminárium majd megingott alapjában.

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

NYILTTÉR.*)

A „GONDŰZŐ“

szépirodalmi hetilap

f. évi ápril hó elsejével harmadik évnegyedébe lép és rövid fennállása óta rendkivül dús és változatos tartalmánál fogva oly pártolásnak örvend, mely az irodalom terén valóban páratlanul áll hazánkban.

A „Gondűző“ erkölcsöt nemesitő és lelket művelő, érdekteszitő és gondokat üző olvasmányaival kimeríthetlen tárházat képez családok és egyesek számára.

A „Gondűző“ munkatársai: *P. Szathmáry Károly, Tolnai Lajos, Komócsy József, Kiss József, Margitay Dezső, Mikszáth Kálmán, Szana Tamás, Tóth Endre, Vértesi Arnold, Kazár Emil, Éjszaki Károly, Endrődi Sándor, Balázs Sándor, Dalmady Győző, Prém József, Hentaller Lajos, Sziklay János, Reviczky Gyula, Palágyi Lajos, Lévay Sándor* stb. stb.

A „Gondűző“ továbbá megkezdte „A gránátköves asszony“, Marlitt E. világhirű regényének közlését, egyedül jogositott magyar forditásban, mely regény egyszerre hat nyelven jelenik meg.

Végre pedig örvendve emlitjük meg, hogy Jókay Mór és Beniczkyné Bajza Lenke koszorús iróink igéretét birjuk, hogy a „Gondűző“ számára irni fognak, mi által oly kellemes helyzetbe jutottunk, hogy hazánk irodalmi kitünőségeit csoportositsuk lapunk körül.

A „Gondűző“ megjelen minden vasárnap $3^1/_2$ ivnyi tartalommal és ára a bérmentes szétküldéssel együtt negyedévre csak **1** frt **50** kr., félévre **3** frt.

Mutatványszámmal mindenkinek szivesen szolgálunk ingyen és bérmentve, ki e végetl hozzánk fordul.

Az előfizetési pénzek legcélszerübben posta-utalványnyal a „Gondűző“ kiadóhivatalához küldendők.

3—1 **Székely Aladár,**
a „**Gondűző**“ kiadó-tulajdonos.
Budapesten, dob-utca 14.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

HIRDETÉSEK.

Bács-Bodrogh megye apatini j. szolgabirája.
1742. szám.
k. ig. 1885

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megye apatini járás szolgabirósága részéről közhirré tétetik, miszerint Ó-Sztapár községében elhalálozás folytán üresedésbe jött község orvosi állomás betöltése céljából a választás *1885. évi ápril hó 28-án d. e. 10 órakor Ó-Sztapár községházánál* fog megtartatni.

Felhivatnak a pályázni óhajtók miszerint az 1871. évi XVIII t. c. 74. §. és az 1876. évi XIV. t. c. 143. §-a értelmében, és azonfelül a szerb nyelvnek szóbeli birását igazoló okmánnyal is felszerelt kérvényeiket bezárólag **1885. ápril hó 20-ig** ezen szolgabiróságnál annál bizonyosabban nyujtsák be, mert később érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

A betöltendő állomással:
1-ször. 600 frt évi készpénz fizetés.
2-szor. Szabad lakás.
3-szor. 40 kr látogatási dij, s
4-szer. 20 kr halottkémlelési dij van egybekötve.
Apatin, 1885. március 9.

3—2 **Ribiczey,**
szolgabiró.

Hirdetmény.

Felsőváros Farkas-utca 109. sz. ház, mely 4 szoba, előcsarnok, konyha, éléskamra és félszerből áll, 1885. évi május 1-től bérbe adandó.

Bővebb felvilágositást ad

Bieliczky Gyula,
3—2 zombori lakos.

Tanitói pályázat.

Szóntán (Bácsmegye) egy I. és II. oszt. dalmát tannyelvü állomásra **március 31-ig** pályázat nyittatik. Javadalmai: a) 105 frt, b) 30 pozsonyi mérő kétszeres buza — megváltva 127 frt 50 kr, c) 15 hold (1200 □ ölével) föld használata bérbeadva 225 frt, d) 6 öl lágyfa, 4 öl lágyfa iskola-fütésre s hozzá 10 frt, e) szabad lakás: 2 szoba, konyha, kamra, istálló, félszer, tágas kerttel.

A folyamodványok a szóntai iskolaszékre cimezve ft. Rónai István kerületi esperes-tanfelügyelőhöz Prgl.-Szt.-Ivánra küldendők.

A vasárnapi és ismétlő iskolai tanitásért külön dij nem jár. Az orgonálásban jártasok egyforma minősités mellett előnyben részesülnek. 1—1

Földbirtokosok figyelmébe.

Az angol-osztrák bank rétgazdasági igazgatósága

a **csúrugi** öblözetben fekvő rózsamajori részletében levő **legelőjét** 100 holdanként **szarvasmarha** és **birka legeltetésre** haszonbérbe adja. — Bérleni kivánók sziveskedjenek a banknak a helyszinén levő ispáni hivatalához fordulni, — hol is az parcellánkénti felosztás, valamint a térképek is mindenki által betekinthetők.

A jelen évre **szarvasmarha**, **birka** és **disznó legeltetésre** még haszonbérbe vehető 2038 kat. hold a mosorini, 1132 kat. hold a titeli és 992, valamint 332 kat, hold legelő a vilovai és szt.-iváni öblözetekben.

Irás- vagy szóbeli tudakozványokra készségesen felel az **Ujvidéken lakó gazdasági igazgató HAY SAMU úr.** 4—4

Levélbeli megkeresésekre rögtön kimerető válasz küldetik.

8. sz.
bv. 1885.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a hódsághi tek. kir. járásbiróság 489. számú végzése által a palánkai járási takarékpénztár felperes javára Wundszám Ferenc és társai bácsujfalusi lakosok ellen 250 frt tőke, ennek 1884. év február hó 1. napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 48 frt 40 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégitési végrehajtás alkalmával biróilag lefoglalt és 1260 frtra becsült különféle ingók a végrehajtási jegyzőkönyv 2. és 3 t alatt lefoglalt és kiigényelt 2 tehén kivételével nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 489/1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis Bácsujfalu községházánál leendő eszközlésére *1885. évi március hó 24-ik napjának délelőtti 9 órája* határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108 § ában megállapitott feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1885. évi március hó 13-án.

Oltványi Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

Vendéglő bérbeadás, esetleg eladás.

Zomborban a szivaci uton fekvő és a kis rom. kath. temető utcába elnyiló, „az arany félhold“-hoz címzett fogadó, mely 6 szoba, 3 konyha, 2 éléskamara, istálló, félszer, pince és padlásból, ugy tágas kerttel, melyben gurigázó pálya van, f. év **Szt.-György naptól kezdve** egy vagy több évre **haszonbérbe vehető** esetleg kedvező feltételek mellett **szabadkézből** eladó. Bővebb felvilágositással szolgál a tulajdonos.

Ackermann Antal
Zomborban.

5049. sz.
plg. 884.

Körözés.

Zombori kir. törvényszék részéről közhirré tétetik, hogy 1884. évi augusztus 6-án 1500 frt s ismét 150 frtról kiállitott szeptember hó 6-án lejárt, s Athanatzkovits György zombori lakós által elfogadott két rendbeli német nyelvü s folyamodó özv. Hauke szül. Prazsák Magdolna zombori lakos tulajdonát képező s elveszettnek állitott váltók netáni birtokosa felhivatik, hogy azokhozi igényét jelen hirdetménynek harmadszori közzétételétől számitandó 45 nap alatt e kir. törvényszéknél jelentse be; ellen esetben ugyan ezen váltók semmiseknek fognak nyilvánitatni. 3—3

Kelt Zomborban, a zombori kir. törvényszéknek 1885. évi január hó 29-én t. p. üléséből.

Széchényi József törvényszéki elnök. **Valter Nándor** trv.-széki jegyző.

Üzleteladás.

Kula nagyközségben a legkitünőbb helyen lévő

vas-, fűszer-, rövid-, diszmű és norinbergi üzletünk

szabad kézből eladó.

Egyszersmind van szerencsénk a t c. közönséggel tudatni, hogy üz'etünkkel végkép felhagyva, fenti cikkekben

végeladást

tartunk és gyorsabb lebonyolitás céljából áruinkat beszerzésen alul, részben 50%-nyi engedménnyel adjuk. Különösen felhivjuk a t. c **kereskedő** urak figyelmét a »Partie«-ban való vétel előnyeire.

4—3 **Engelsmann és Társa.**

Dr. ZIFFER EMIL

fürdő-orvos 6—1

GLEICHENBERG

Charlottenburg-féle házban.

907. szám.
k. ig. 1885.

Bács Bodrogh vármegye almási járás szolgabirájától.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh megyébe kebelezett Matheovits községben megüresedett, 500 frt készpénz, 1600 □ öl területű kert, szabad lakás és fűtőszalma haszonélvezetéből álló évi fizetéssel egybekötött, **f. hó 28-án d. e. 9 órakor Matheovitson** a községházánál megtartandó választás utján betöltendő községi jegyzői állomásra ezennel pályázat hirdettetik.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, miszerint a megyei jegyzővizsgáló szakbizottságtól nyert, a jegyzői teendők viselésére képesitő vizsgálati — avagy az 1871. évi XVIII. t. c. 75. § a és az 1883. évi I. t. c. 6. §-ában előirt minősitésüket igazoló bizonyitványnyal felszerelt pályázati kérvényeiket f. hó 26-ig bezárólag alólirottnál annál is inkább benyujtsák, — mert az ezen határidő letelte után beérkező vagy kellőleg fel nem szerelt pályázati kérvények figyelembe vétetni és az illető kérvényezők választás alá bocsájtatni nem fognak.

Almás, 1885. évi március hó 5 én.

3—3 **Deák Zsigmond,**
szolgabiró.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.
5274. szám.
alisp. 1885.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. belügyminiszter ur ő nagyméltósága Bács-Bodrogh megyébe bekebelezett Csúrogh községében egy önálló gyógyszertárnak személyes űzleti joggal leendő felállitását folyó évi március 3-án 8682. szám alatt kelt intézvényével megengedvén, felhivatnak mindazok, kik ezen gyógyszertárra vonatkozólag Bács-Bodrogh megye közigazgatási bizottsága által adományozandó személyes űzleti jog elnyerése végett pályázni kivánnak, miszerint kellőleg felszerelt kérvényüket folyó évi junius hó 1-ig bezárólag Bács-Bodrogh vármegye főispánjánál nyujtsák be.

Zombor, 1885-ik évi március hó 10-én.

Schmausz Endre,
3—2 alispán.

Zombor. 1885. Bittermann Nándor könyv- és kőnyomdájából.